MAI MŰSOROK

RÁDIÓ

KOSSUTH: 8.27: Schumann-kórusművek. 8.45: Harsan a kürtszó! 9.15: Haydn-operákból. 10.05: Iskolarádió. 10.30: Zenekari muzsika. 11.24: Európai otthonok. 11.39: Rolland: Colas Breugnon. 12.35: Melódiakoktél. Közben 13.15: Népművelők fóruma. 14.26: Kamaramuzsika. 15.10: Bellini: A kalóz. 15.28: Ezeregy délután 16.00: Útközben. 16.10: Népdalok. 17.03: Útközben. 17.07: Körmikrofon. 17.32: Liszt-dalok. 17.55: Népzenei műsor. 18.15: Kritikusok fóruma. 18.25: Könyvajánlat. 19.15: A galamb — Lajtha Kálmán hangjátéka. 20.09: Kamaramuzsika. 21.14: Népköltészet. 22.15: Sport. 22.20: Szimfonikus zene. Közben 22.45: Metronóm. 0.10: Filmzene.

PETŐFI: 8.05: Kórusdalok. 8.20: Külpolitika. 8.33: Fúvószene. 8.43: Stúdiómúzeum. 9.33: Független emberek. 10.03: A zene hullámhosszán. 11.55: Gyermekek könyvespolca. 12.00: Népdalok. 12.33: Szociográfusok Bács-Kiskunban. 12.55: Kamarazene. 13.25: Édes anyanyelvünk. 13.30: Zenés képeskönyv. 14.00: Szél Júlia válogatása. 17.00: Belépés nemcsak tornacipőben. 18.00: Mindenki iskolája. 18.33: Hétvégi panoráma — Közben 19.26: Jó estét, gyerekek. 19.55: Slágerlista. 20.33: Egy hazában. 21.03: Esti hangverseny. 22.03: Nóták. 22.33: Külpolitika. 23.05: Huszka: Gül Baba

3. műsor: 14.05: Kónya Sándor énekel. 14.45: Két szimfónia. 16.03: Ady Endre: Az árvaság kertjében. 16.20: Zúgjon dalunk! 16.50: Durkó Zsolt: Ikonográfia. 17.04: Ötórai tea. 18.05: Szimfonikus zene. 18.50: Kodály és Bartók kórusművei. 19.15: Iskolarádió. 19.33: Új felvételek. 19.59: Operáriák. 20.21: Zenekari hangverseny. 22.00: Hanglemezgyűjtőknek.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST; 1. műsor: 9.54: Torna. 10.00: Iskolatévé. 14.55: Iskolatévé (ism.). 16.35: Még nem elég — Dokumentumfilm. 17.00: Szabadegyetem. 17.45: A gótika Portugáliában. 18.00: Sport. 18.30: Energia. 19.10: Esti mese. 19.20: Torna. 19.30: Híradó. 20.00: Amerikai, japán, francia, szovjet kisfilmek. 21.20: Panoráma. 21.45: Fiatalok órája. 22.45: Híradó.

2. műsor: 19.00: Francia nyelvtanfolyam. 19.15: Angol nyelvtanfolyam. 19.30: Híradó. 20.00: A pécsi stúdió műsora. 20.30: Egymillió fontos hangjegy. 20.45: Híradó. 21.05: Száraz György: Császárlátogatás.

POZSONY: 9.45: Derszu Uzala. 16.45: Mikropódium. 17.00: Ismeretterjesztő film. 17.20: Fecske. 18.00: A Jazlerka stúdió műsora. 19.00: Híradó. 19.30: Tévéjáték. 20.35: A Vatikán pénzügyi üzelmei. 21.05: Szovjet zenés film. 21.30: Híradó. 22.05: KRESZ-műsor. 22.10: Fiatalok tévéklubja.

JUGOSZLÁV; 1. műsor: 17.10: Naplő. 17.45: Gyermekműsor. 18.15: Az én otthonom. 18.45: Vetélkedő. 19.15: Rajzfilm. 20.50: Kapelai tüzek. 22.25: Komoly zene.

2. műsor: 18.45: Viking Vikl. 19.05: Források. 20.00: Stúdió III. 21.15: Beethoven-szonáták.

SZÍNHÁZAK

Rövid tartalom és szereplőlista a Pesti Műsorban.

Operaház: Falstaff (Fodor János bérlet — 7). **Erkel Színház:** Pikk Dáma (Maleczky bérlet — 7). **Madách Színház:** Lóvá tett lovagok (7). **Madách Kamaraszínház:** Hedda Gabler (7). **Vígszínház:** Harmincéves vagyok (7). **Pesti Színház:** Eredeti helyszín (7). **Operettszínház:** Montmartrei ibolya (N bérlet — 7). **József Attila Színház:** Nagytakarítás (H bérlet — 7). **Thália Színház:** Bal négyes páholy (7). **Huszonötödik Színház:** Cserepes Margit házassága (f8). **Radnóti Színpad:** A bizalom vonala — vonalra várva (f6). **Gyermekszínház:** Halhatatlan őrjárat (3). **Bábszínház:** A gyáva kistigris (Jókai tér — 10); Csongor és Tünde (Népköztársaság útja — 3). **Ódry Színpad:** Varsói melódia (Kamaraterem — 7). **Kamara Varieté:** Nincsen múzsa tövis nélkül (f6, 8). **Déryné Színház — MOM Művelődési Ház:** Az ezermevű lány (11, 2).

Déryné Színház — Bácsbokod: Firlefánc, a varázsló (2, 4). **Bábszínház:** Világszépe (Hajdúböszörmény, Művelődési Központ — 9, 11); Két kicsi pingvin (Kazincbarcika, Művelődési Központ — 10, 2, 4). **Békéscsabai Jókai Színház:** Mese a tűzpiros virágról (3); Ne lőjetek a fehér hattyúkra (Gyula — 7). **Debreceni Csokonai Színház:** Az a szép, fényes nap (7). **Hungária Kamaraszínház:** Hongkongi paróka (7); Pillangókisasszony (Salgótarján, Művelődési Központ — 7). **Győri Kisfaludy Színház:** Tilosvár (f3); Varázskeringő (7). **Kaposvári Csiky Gergely Színház:** Ivanov (7). **Kecskeméti Katona József Színház:** Oszlopos Simeon (7). **Miskolci Nemzeti Színház:** Varázskeringő (7). **Egri Gárdonyi Géza Színház:** A fürdőigazgató (7). **Pécsi Nemzeti Színház:** Bánk bán (3); Requiem (f8). **Pécsi Kamaraszínház:** Csak az igazat (f8). **Szegedi Nemzeti Színház:** Szerelmi bájital (Újvidék — f8). **Szegedi Kisszínház:** Julius Caesar (7). **Székesfehérvári Vörösmarty Színház:** Tíz kiló arany (7). **Szolnoki Szigligeti Színház:** Puntila úr (7). **Veszprémi Petőfi Színház:** Csudakarikás (3); Viharos alkonyat (7); Egy király a Népszínház utcában (Keszthely — 7); Holt Peron (Ajka — f7); Hegyi patak (a sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház vendégjátéka Várpalotán — 7). **Szombathely, Művelődési és Sportház:** Csongor és Tünde (a budapesti Nemzeti Színház vendégjátéka — 7).

MESEMONDÓ

A mézeskalács huszár. Elmondja Benkő Gyula. Hívható (171—388) délután 5-től este 10 óráig.

FOLYÓIRATSZEMLE

KORTÁRS

Ünnepi szám, ha úgy tetszik több értelemben is. Számos írása kapcsolatos *az októberi forradalom 60. évfordulójával*, akár korabeli dokumentumokról van szó, akár most született írásokról, vagy az ünneppel kapcsolatos kiadványok recenzióiról. Ezeknek sorából kiemelkedik *Varga Mihály* tanulmányrészlete a húszas évek szovjet irodalmi életéről; ez az írás azt a gazdag válogatást követi, amit ugyanő egykorú szovjet *lírai vallomásokból* állított össze. Kitűnően ellenpontozza ezt a mini antológiát az a másik, amely a mai szovjet *költészetet* mutatja be tizenöt jeles képviselője írásainak tükrében. A versek kivétel nélkül *Rab Zsuzsa* és *Veress Miklós* fordításai. Ehhez kapcsolódik *Moldován Domokos* fotóösszeállítása a forradalom napjaira utaló fényképekből. *Tóth Gyula* Százezren a Nagy Októberért címmel a Kossuth Könyvkiadó Tanúságtevők című sorozatának legújabb darabját elemzi, amely — 30 magyar címmel — a mi internacionalistáink írásait gyűjti össze.

Az Ady centenáriumra több, eddig ismeretlen dokumentumot gyűjtött össze, nyilván nem kevés munkával a szerkesztőség. *Németh László* Adyról írt vitacikkét *Hölvényi György* közli; *Április Lajos* ugyancsak ismeretlen korai (1917-es) Ady-előadását pedig *Ugrin Aranka*, *Kovács Sándor Iván* rendkívül érdekes összehasonlító tanulmánya Zrínyi, Arany és Ady igaza: a seregszámla címmel jelent meg, és nyilvánvalóan egy nagyobb munka előörse. Ady és Babits kapcsolatáról *Abody Béla* közöl magas színvonalú tanulmányt; *Breuer János* a Kodály művészetében fellelhető Ady-hatásokról, *Dobos László* Pozsonyból Ady és Fábry Zoltán kapcsolatáról, *Radó György* pedig Ady külföldi fogadtatásáról értekezik. Ezek az írások hozzásegítik az olvasót ahhoz, hogy az eddiginél jóval mélyebben láthasson abba a folyamatba, ahogyan az Ady-jelenség a kortársakban és az utókorban revelálódott.

A közismert lassú nyomdai átfutási időt a szerkesztőség oly módon is megrövidítette, hogy évfordulós kötetekről nyomdai korrektúrák alapján íratott recenziót. Ez a gyakorlat talán máskor is segíthetne folyóiratainknak az annyira áhított gyors reagálásban.

L. A.

valóság

Ágh Attila tanulmánya, *A szabad idő fétise* a Valóság 1977. 11. számában nem elsősorban a benne foglalt gondolatok eredetiségével tűnik ki, hanem azzal, hogy világosan és közérthetően összefoglalja a szabadidő-kutatások *elméleti alapproblémáját*. Azt a kérdést, amely más alapról és más megközelítésben, de egyaránt jelentkezik a témával foglalkozó polgári szociológiában és a marxista kutatók munkásságában.

Az említett alapprobléma, amelyet a szerző írásának egyik alcímében is megfogalmaz, hogy *a szabad idő társadalma avagy a szabad munka társadalma felé haladunk*? Tény, hogy az előbbi perspektívát ma már a polgári szerzők kritikusabban gondolkodó része is utópiának tartja. Egyebek között azért is, mert a korábbi várakozásokkal ellentétben, a munkaidő csökkentésének tendenciája lelassult. A közgazdasági előrejelzések szerint a következő két évtizedben számottevő változás e tekintetben még a legfejlettebb országokban sem várható, stabilizálódik a 40 órás, ötnapos munkahét. De a kérdés lényegéből következik, hogy *érdemi választ csak a marxista szociológia és a szocialista társadalmi fejlődés gyakorlata adhat.*

A kérdés lényege ugyanis abban rejlik, hogy minek tekintjük a szabad időt. Az elidegenült munkától való szabadulás eszközének, az egyéniség más tevékenységi szféráktól élesen elkülönülő menedékének vagy — mint a szerző *Szalai Sándorra* hivatkozva írja — *a munkafolyamattól a társadalmi életen át, a magánéletig húzódó egységes ív részének*. A helyes, marxista megközelítés nyilvánvalóan az utóbbi. Hozzátéve természetesen, hogy ennek megvalósulása még csupán megkezdődött, és csak a kommunista társadalom irányába mutató hosszú fejlődési folyamatban realizálódik teljesen. A termelőeszközök társadalmi tulajdona ugyanis korántsem a befejezése, hanem kezdete, nélkülözhetetlen előfeltétele a munka valódi felszabadulásának.

A polgári társadalom egy *hamis szabadidő-tudatot* fejleszt ki, s ebben segítségére van a polgári szabadidő-szociológia. Ugyanakkor rendkívül tudatosan *manipulálják* és *uniformizálják* a szabad idő eltöltésének formáit. A szocialista társadalom igénye viszont egy olyan szabadidő-tudat kifejlesztése, amely *a szabad idő értelmes és hatékony felhasználásával leküzdi a termelés és művelődés világának ellentétét.*

K. T.

TÁRSADALMI SZEMLE

A szovjet nép olyan történelmi vívmányokkal köszönti a szovjethatalom fennállásának 60. évfordulóját, amelyek önmagukban is gyökeresen megváltoztatták a világot. Ennek hatását természetesen jelentősen fokozza a szocializmus világrendszerré válása és vonzerejének megnövekedése földünkön — állapítja meg a *Társadalmi Szemle* novemberi számában, *Az októberi forradalom s a világ változásának hat évtizede* című írásában *Nemes Dezső*, a Politikai Bizottság tagja, a Népszabadság főszerkesztője. Kifejti, hogy megteremtődött annak a tényleges lehetősége, hogy a népek meggátolják a harmadik világháború kirobbantását.

A *Szovjetunió új alkotmányáról Kis Csaba*, az MTI moszkvai tudósítója írt cikket. A párt elméleti és politikai folyóirata folytatja a *Gondolatok a nagy októberről* című sorozatát. A novemberi számban *Boldizsár Iván* író, a Béke-világtanács tagja, *Jánossy Lajos* akadémikus, *Marx György* akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, *Szabó István* filmrendező, *Újfalussy József* akadémikus, a Zeneművészeti Főiskola tanára, *Varga Imre* szobrászművész és *Benjamin László* költő vallomását olvashatjuk.

— pd —

NÉGY KERÉKEN

Forgalomritmus

Bizony nem mindig rátermettségünktől, bátorságunktól, az engedélyezett sebességhatártól és persze az irányításunk alatt álló járműben szunnyadó lóerők számától függ, hogy egy-egy útszakaszon milyen sebességgel haladhatunk. Többnyire úgy adódik, hogy a biztonságos utazás érdekében az út- és időjárási viszonyokon kívül a *mellettünk, mögöttünk és előttünk haladó járművek sebességét is figyelembe kell vennünk*. Vagyis: a rapszodikusan váltakozó, de időnként és helyenként mégis állandósult *forgalomritmushoz kell igazítani a saját sebességünket is*. Ebből a forgalomritmusból öncélúan kitörni, attól lassítással vagy gyorsítással eltérni, roppant nagy vezetéstechnikai ügyességet igényel, és még így is balesetveszélyes.

A gépjárműforgalom áramlását tekintve, az lenne a legkedvezőbb helyzet, ha azonos pályán és irányban haladó járművek azonos sebességgel haladhatnának, jelzőlámpánál vagy egyéb akadálynál egyszerre állnának meg, és attól a szabad jelzés felvillanásakor ugyancsak egyszerre indulnának el. Ez lenne tehát az az *eszményi állapot*, amelyet azonban sem a járművek műszaki, sem pedig a járműveket irányító emberek alkati, vezetésmódszertani adottságainak különbözősége miatt nem lehet megvalósítani. De erre az együttmozgásra a lehetőség határain belül mégis törekedni kell. A veszélyhelyzetek ugyanis igen gyakran a járművek — egymásra visszaható — sebességkülönbségeiből is bekövetkezhetnek.

Csak úgy sorolhatunk át egyik forgalmi nyomból a másikba — előttünk — azonos forgalmi nyomban — haladó jármű vezetője egyenletes sebességgel halad, tehát nem lassít, nem gyorsít indokolatlanul, akkor viszonylag szorosan felzárkózva is biztonságosnak tarthatjuk az adott forgalmi áramban kialakult sebességet. Nincs bosszantóbb azonban annál, amikor a következetesen megtartott sebességritmust csupán egyetlen jármű felelőtlen vagy gyakorlatlan vezetője az indokolatlan és éppen ezért nem várt lassításával megzavarja. Ezt ma már *a törvény is tiltja*. Az autóvezetés — minthogy nem csupán egyedül mozgunk a „pályán" — kollektív tevékenység. Éppen ezért a játékszabályokat — még ha az erre vonatkozó szabályrendeletben minden egyes manőverre nem is találunk utalást — meg kell tartani. Így például sűrűn egymást követő járműfolyam közepette *sohasem illik kierőszakolni a balra kanyarodást*, ha erre a manőverre más (pl. lóhere-rendszer követése révén) kedvezőbb lehetőség is kínálkozik. És főként akkor, ha ezzel megakasztjuk a mögöttünk azonos sávban jövő kocsikat, esetleg egy hosszan elnyúló konvojt állítunk meg. Ha mégis szükség van ilyen manőverre, alkalmazzuk a pozitív feltűnés taktikáját. Vagyis, a féklámpa többszöri felvillantásával és *időben, jó előre kitett irányjelzővel figyelmeztessük a mögöttünk jövőket.*

A sűrűn egymást követő járművek között bármilyen okból hirtelen leálló jármű külön is gondot okoz a többieknek.

Almássy Tibor

HORGÁSZAT

Kalauz

Ezúttal olyan vizet mutatunk be, amely télen is jó eredményekkel kecsegtet, mégsem annyira zárt és a partról nehezen horgászható, mint például az Oroszlányi-tó. A tatai Derítő-tóról és a hozzá csatlakozó Általér-szakaszokról van szó. Itt a téli horgászat lehetőségeit az biztosítja, hogy Tatabánya felől az Általéren át ide érkezik az erőműből származó, néha kissé zavaros, de mindenképpen meleg víz. Magát a tavat is azért létesítették tíz-egynéhány éve, hogy ezt a vizet ülepítse, mielőtt az a tatai Öreg-tóba jutna. A Derítő-tó keletkezésének története egyben útmutató a horgászati lehetőségek jó részére is: egy mélyebb, erdős területet árasztottak el az Általér felduzzasztott vizével, de úgy, hogy a fák „állva" maradtak. Látványnak is páratlan téli hajnalokon a párolgó vízből kisötétlő halott erdő képe, rengeteg vízimadár zajától és halugrások csobbanásaitól tarkítva.

Megközelítése Budapest felől viszonylag egyszerű: gépjárművel az M1-es úton Tatabányáig, a várost elhagyva, a csomópontnál letérni Vértesszőlős—Tata irányába, és a Vértesszőlős utáni vasúti sorompónál, közvetlenül a sorompó után balra le az erdőbe. Az erdei út egyenesen a halőrházhoz vezet, ahol *Jakab bácsi*, a segítőkész, kedves halőr adja a napijegyet a tóra. Ha a halőr a hajnali érkezéskor még nem lenne ott, nyugodtan el lehet kezdeni a horgászást a stégek bármelyikén, csak azt kell nézni: *mikor van mozgás a halőrháznál, és akkor menni jegyért.* Ebből nem csinálnak problémát. Mint ahogy abból sem, ha a stégre vendég ül. Csak akkor kell otthagynia, ha a tulajdonos megérkezik — ilyenkor átül a mellette levőre. (Vonattal télen nem tanácsos a tavat megközelíteni, mert mind Vértesszőlős, mind Tóvároskert megállóhelyektől 2—2,5 kilométer gyalog a halőrház...)

A fogási lehetőségekről: egész télen, eszik a tavon a ponty, amíg nagyon hideg nincs. Az ezüst- és aranykárászból ugyancsak nagy példányok foghatók. Fenekezővel is érdemes megpróbálni, de a víz alatti fák miatt jobb, ha az idegen úszóval dobál — még így is sok lehet a szakadás. A kedvenc csali télen a gyúrt kenyér. A pontyra is. Nagy bodorkák, néha „lapát"-dévér is akad könnyebb szerelésre. 6—8 kilós csukák, süllők is lakják a tavat, de horgászatuk ilyenkor reménytelen, mert mélyen be, a fák közé húzódnak.

Az Általér-tóba „felül" befolyó szakaszán ritka szép bodorkák, karikakeszegek, dévérek foghatók (kiló feletti dévér is akad decemberben!), nemritkán ponty téved a keszegek közé. Ha Tatabánya felől „sárga víz" jön, abbahagyhatjuk a felső Általér-részen a horgászást, és levonulhatunk az „alsóba", azaz a Derítő-tó és az Öreg-tó közti részbe. Ott ilyenkor sok apró bodorka, szebb karikakeszegek mellett hatalmas ezüstkárászok várják a keszegezőket. Rabol a partszélben a csuka, amit itt talán meg lehet fogni. És mostanában, a Nagy-tó lecsapolása óta, sok harcsa is felhúzódott a patakba. Esténként, fenekezővel szép példányokat fognak belőlük.

Sz. J.

(X) **Fényképezőgépek és tartozékaik kiállítása** a japán MAMIYA cég rendezésében november 17-ig az **OFOTÉRT Bemutatótermében** (Budapest VII., Asbóth utca 15. szám alatt). Nyitva naponta 18 óráig.

(X) **ANTIKVÁR KÖNYVAUKCIÓ.** A MOM Szakasits Árpád Művelődési Házának színháztermében (Budapest XII., Csörsz utca 18.) 700 kötet kerül árverésre 1977. november 19-én, szombaton 15 órától és november 20-án, vasárnap, 10 órától. Az aukció anyagát tartalmazó katalógus valamennyi antikváriumban és a helyszínen kapható. Minden érdeklődőt szeretettel várunk! Állami Könyvterjesztő Vállalat.